

همانگونه که اشاره کردیم تامین اجتماعی باید هم نیاز فرد را در دوران کار و فعالیت و در واقع نیاز امروز وی را برآورده کند، و هم ایزاری کارساز برای فردای از کارافتادگی شخص باشد. به این ترتیب شعار جدید تامین اجتماعی شعاری درست بوده و نشاندهنده اهداف آن است. حال ببینیم که این شعار درست، در عمل تا چه حد توانسته است نیاز امروز جامعه را برآورده کرده و پشتوانه فردای آن باشد.

مسئله دارو و درمان اگر مهم‌تر و حیاتی‌تر از غذا نباشد، کمتر از آن هم نیست. بنابراین تامین اجتماعی قصد آن دارد که یکی از مهم‌ترین و حیاتی‌ترین نیازهای مردم یعنی دارو و درمان آنها را تحت پوشش قرار دهد. به همین لحاظ

در بررسی شاخص‌هایی که برای پیشرفت جوامع مختلف در نظر گرفته می‌شود، تامین اجتماعی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. مسأله تامین اجتماعی از دو جنبه قابل ارزیابی و بررسی است. اول نقشی که این مسأله در دوران کارکرد و یا به عبارتی کارآیی یک فرد در جامعه دارد. دوم هدفی که این مقوله در دوره از کارافتادگی یا به تعبیری بازنشستگی افراد یک اجتماع دنبال می‌کند.

تامین اجتماعی با طرح شعار «تامین اجتماعی، نیاز امروز، پشتوانه فردا» در حقیقت، قصد آگاه کردن مردم به نقشی را دارد که می‌تواند در زندگی یک فرد از تولد تا مرگ داشته باشد.

هرکس که در یک محیط کار می‌کند باید زیر چتر حمایتی تامین اجتماعی واقع شود. لذاست که هر فرد شاغل با پرداخت وجهی ماهیانه که میزان آن ارتباط مستقیم با حقوق دریافتی‌اش دارد، و صد البته پرداخت وجوهی چندین برابر آن توسط کارفرما به سازمان تامین اجتماعی، تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی قرار گرفته و دفترچه بیمه برای خود و افرادی که تحت تکفل دارد دریافت می‌کند.

تجربه نشان می‌دهد که وظیفه سازمان تامین اجتماعی در رابطه با تحت پوشش قرار دادن افراد برای امر دارو و درمان با دادن دفترچه‌های خدمات درمانی خاتمه یافته است. البته برای قابل استفاده کردن این دفترچه‌ها، قرار دادهای جداگانه‌ای نیز با بیمارستانها، پزشکان، آزمایشگاه‌ها، رادیولوژی‌ها، داروخانه‌ها و سایر مراکز سرویس‌دهی درمانی و دارویی منعقد می‌گردد تا صاحبان دفترچه‌های خدمات درمانی بدانند که به کجا باید مراجعه کنند تا از مزایای تامین اجتماعی برخوردار شوند.

برای این‌که دفترچه‌های خدمات درمانی جایگاه واقعی خود را در جامعه داشته باشند و دارنده این دفترچه احساس کند که حربه‌ای برنده را در مواقع درماندگی و بیماری در دست دارد، سازمان تامین اجتماعی باید توانایی آن را داشته باشد تا بتواند با طرف‌های قرارداد خود ارتباطی منطقی برقرار نماید. ارتباطات اجتماعی، روابطی دو طرفه بوده و آن اندازه که توقعات طرف مقابل را برآورده می‌کنیم باید منتظر برآورده شدن توقعاتمان باشیم. بنابراین ارزش دفترچه‌های درمانی به عنوان پوششی برای دارو و درمان افراد جامعه، رابطه مستقیم با

نحوه برخورد تامین اجتماعی با مراکز دارویی و درمانی طرف قراردادش دارد. هر چه این رابطه فراگیرتر و براساس احترام متقابل باشد، کارآیی دفترچه‌های خدمات درمانی نزد مردم بیشتر خواهد بود. برعکس، هرچه ارتباط سازمان تامین اجتماعی با مراکز دارو و درمانی بسته‌تر و یک طرفه باشد، دفترچه‌های خدمات درمانی ارزش خود را از دست داده و ضمن این که دود آن به چشم مردم محروم می‌رود، شعار تامین اجتماعی نیز به عنوان تامین‌کننده نیاز امروز مردم، رنگ باخته و در حد «شعار» باقی می‌ماند.

وقتی محیط‌های کاری موظف هستند که در پایان هر ماه سهم تامین اجتماعی را تمام و کمال پرداخت کنند و هرگونه تاخیری در انجام این امر باعث عکس‌العمل شدید سازمان تامین اجتماعی می‌گردد، این حق طبیعی پرداخت کنندگان سهم بیمه است که انتظار داشته باشند، دفترچه‌های خدمات درمانی‌شان دارای ارزش و اعتبار نزد مراکز دارو و درمانی باشد.

در چرخه اقتصادی، چکه‌هایی دارای ارزش و اعتبار هستند و مورد پذیرش در مبادلات تجاری قرار می‌گیرند که صادر کنندگان آنها دارای پشتوانه بانکی بوده و خوش حسابی آنها نزد بانک‌های دارنده حساب جاری ثابت شده باشد. برگ برگ دفترچه‌های خدمات درمانی نیز حکم چک را دارد. زمانی دارای اعتبار است و به راحتی و بدون دغدغه و ترش‌رویی از طرف مراکز دارویی و درمانی پذیرفته می‌شوند که از پشتوانه خوبی برخوردار باشند. پشتوانه خوب دفترچه‌های تامین اجتماعی نیز ارتباط درست، شایسته و منطقی سازمان تامین اجتماعی با طرف‌های قرارداد خود است. وقتی صورت

حساب داروخانه‌ها چندین ماه طول می‌کشد تا پرداخت گردد و تازه بعد از این مدت نیز به عناوین مختلف از صورت حساب اولیه کاسته می‌شود، آیا باز هم انتظار سرویس دهی درست به دفترچه‌های خدمات درمانی از سوی داروخانه‌ها، انتظاری منطقی است؟

هنگامی که یک کلینیک رادیولوژی یا یک آزمایشگاه تشخیص طبی خدمات خود را به صورت قسطی در اختیار بیمه شدگان قرار می‌دهد، طبیعی است که انتظار داشته باشد سازمان تامین اجتماعی بموقع صورت حسابش را پرداخت نماید. وقتی سازمان تامین اجتماعی انتظار دارد که در پایان هر ماه سهم خودش را بابت بیمه شدگان از محیط‌های کاری دریافت کند و حتی با بازنگری پرونده‌های قدیمی و بررسی وضعیت پرداخت حق بیمه، صورت حسابهای معوقه را برای کارفرمایان ارسال می‌کند و طلبش را می‌جوید، نباید داروخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها، پزشکان، رادیولوژیها و تمامی سازمانهای طرف قرارداد را ماهها در انتظار طلبشان بگذارد و تازه دست آخر نیز چیزی را به آنها ندهد که در صورت حسابهای اولیه ارسالی به سازمان وجود دارد.

امروز کمتر سازمانی را می‌یابید که از قرارداد با تامین اجتماعی رضایت کامل داشته باشد. زیرا روند اقتصادی جامعه معاملات غیرنقدی را پذیرا نیست و عدم ثبات اقتصادی ایجاب می‌کند که معاملات نقدی باشد. ولی وقتی مراکز دارویی و درمانی حاضر به قرارداد با تامین اجتماعی می‌شوند و در واقع می‌پذیرند که خدماتشان را به صورت غیرنقدی در اختیار صاحبان دفترچه‌های خدمات درمانی و در

حقیقت سازمان تامین اجتماعی قرار دهند، حق نیست که سازمان فوق این قدر در موقع دادن صورت حسابهایشان این دست و آن دست کرده و از موضع بالا برخورد نماید.

تامین اجتماعی باید به این نکته واقف باشد که زمانی کاربرد دارد و موقعی می‌تواند در جامعه فراگیر شود که بتواند تمامی داروخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها، رادیولوژیها و از همه مهمتر، پزشکان را به خود جذب کرده و با آنها قرارداد منعقد نماید. این را هم متولیان امر باید در نظر داشته باشند که با بخشنامه نمی‌شود کاری از پیش برد و تا اصول منطقی و مورد توافق در روابط تامین اجتماعی با طرفهای قرارداد وجود نداشته باشد سنگ روی سنگ بند نشده و در، همیشه روی همان پاشنه‌ای می‌چرخد که تا به حال چرخیده است.

در یک کلام، تا مادامی که روابط سازمان تامین اجتماعی با مراکز دارو و درمانی طرف قراردادش منطقی و براساس احترام متقابل و اصول اقتصادی صحیح نباشد، اگر به تک تک مردم نیز دفترچه خدمات درمانی داده شود، چون کارآیی لازم را ندارد، «تامین اجتماعی» ما آن شاخصی نیست که نشاندهنده پیشرفت جامعه باشد و شعار «تامین اجتماعی، نیاز امروز، پشتوانه فردا» در حد شعار باقی خواهد ماند. در خاتمه امیدواریم که دست‌اندرکاران جدید سازمان تامین اجتماعی بتوانند ضمن برقراری ارتباط صحیح با طرف‌های قرارداد، خاطرات تلخ گذشته را در کام آنها شیرین کرده و این سازمان را برای تمامی دفترچه به دست‌ها، سازمانی کارآ، فعال و پویا نمایند.

دکتر فریدون آشنا